

A photograph of a garden bed filled with young green plants in the foreground. In the background, there is a row of trees and a brick building under a blue sky with light clouds. A street lamp is visible on the right side.

Groenbeleids- en beheerplan 2019-2029

Gemeente Nunspeet: een groene beleving!

Colofon

Gemeente Nunspeet: een groene beleving!

Projectteam

D.J. Heuver – Gemeente Nunspeet

T.A.J. Lesscher – Antea Group

C. Myles – Antea Group

Opdrachtgever

Gemeente Nunspeet

Directieteam Openbare Ruimte

Postbus 79

8070 AB Nunspeet

Project

Nunspeet groenbeleids- en beheerplan 2019-2029

Projectnummer

431699

datum vrijgave

17-09-2019

beschrijving revisie 1.0

definitief

goedkeuring

C. Myles

vrijgave

S.H.G. Boonstra

Voorwoord

Voorwoord

Voor u ligt het nieuwe groenbeleidsplan. Ik ben als wethouder Beheer en Openbare ruimte trots op het plan wat voorligt. Dit plan bevat een prachtige basis om het groenbeleid van de aankomende jaren vorm te geven. Onze gemeente Nunspeet, met de vier kernen Hulshorts, Nunspeet, Vierhouten en Elspeet ligt pal naast, of eigenlijk in N2000 gebied. Natura 2000 gebied is een beschermd natuurgebied. Dat maakt Nunspeet heel erg bijzonder. We hebben in Nunspeet zowel bos, heide, stuifzand als water. Met dit nieuwe groenbeleid maken we verbinding met de ons omringende natuur. De gemeente heeft dit tenslotte als een van de belangrijkste kenmerken.

Als gemeente dragen we bij aan deze kenmerken door in te zetten op inheemse soorten. Een zeer belangrijk onderdeel in het plan is dan ook de biodiversiteit vergroten. Dit staat onder druk en als gemeente kunnen we door gerichtere inrichting hieraan bijdragen. Ook het ecologisch beheren van bermen draagt daaraan bij. Dit zal voor onze inwoners soms wennen zijn, want het gras wat er altijd goed gemaaid bijlag zal nu een andere uitstraling krijgen. Met in de zomer wilde bloemen, die veel insecten trekken. Maar ook in het najaar uitgebloeide bloemen die wat langer moeten staan om op die manier zijn zaden te kunnen verspreiden. Een mooi voorbeeld hiervan is nu al gerealiseerd bij de Rondweg De Kolk.

Ook richten we ons de aankomende jaren op coproductie in de openbare ruimte, oftewel samenwerken met onze inwoners aan de openbare ruimte. We ondersteunen inwonersinitiatieven en zullen vaker samen optrekken als het gaat om inrichten en onderhouden van de openbare ruimte. Hier ligt een uitdaging voor onze inwoners, maar ook voor onze gemeente om dit te faciliteren. Dit plan vormt dus de basis voor het groenbeheer van de aankomende tien jaar. Het zorgt ervoor dat Nunspeet aantrekkelijk is en blijft voor onze inwoners en ook voor onze toeristen.

Marije Storteboom

Wethouder Beheer en Openbare ruimte

Inhoud

Samenvatting		6
1.	Inleiding	9
1.1	Aanleiding	10
1.2	Doel	10
1.3	Leeswijzer	10
2.	Procesaanpak en opgave	11
2.1	De procesaanpak	12
2.2	De opgave	13
3.	Algemene kaders en kwaliteitsniveaus	14
3.1	De waarde van groen	15
3.2	Bestuurlijke doelen	15
3.3	Effecten met groenbeheer	23
3.4	Kwaliteitsniveaus	33
4.	Specifieke kaders	35
5.	Groen in cijfers	40
5.1	Areaalgegevens	41
5.2	Huidige staat	43
6.	Financiën	45

Samenvatting

Samenvatting

De gemeente Nunspeet kenmerkt zich door recreatie, toerisme en veel groen. Om de waarde van dit groen te borgen is consequent en planmatig beheer nodig. Dit groenbeleids- en beheerplan biedt de kaders hiertoe en vervangt het groenbeleids- en beheerplan 2011-2017. Het plan speelt in op actuele ontwikkelingen, wet- en regelgeving en specifieke thema's en vertaalt bestuurlijke doelen naar effecten en kwaliteitsniveaus voor het groenbeheer. Het plan bevat daarmee richtlijnen voor de uitvoering van het groenbeheer. Helder wordt welke bijdrage groen levert aan de bestuurlijke doelen.

Allereerst is het oude groenbeleids- en beheerplan geëvalueerd. Hieruit blijkt dat communicatie over groenbeleid, maatwerk leveren buiten en aansluiten bij gebruikerswensen belangrijke tips zijn voor het nieuwe plan. De geambieerde kwaliteit is behaald en de budgetten zijn toereikend geweest. Het nieuwe groenbeleids- en beheerplan zet daarom in op effectgestuurd groenbeheer, waardoor meer maatwerk en vrije ruimte in de uitvoering mogelijk wordt alsmede een bewustere bijdrage wordt geleverd aan de bestuurlijke en maatschappelijke doelen. Na de evaluatie is met het Directieteam Openbare Ruimte een vertaling gemaakt van bestuurlijke doelen naar gewenste kaders voor het groenbeheer. De aanzet voor deze kaders is verwerkt in de Startnotitie Groenbeleid 2019-2029. Deze notitie is unaniem door de raad vastgesteld op 1 november 2018 en vormt daarmee het kader voor het voorliggende plan. Vanuit deze notitie is het voorliggende groenbeleids- en beheerplan concreet uitgewerkt tot doelen en effecten voor het groenbeheer en zijn vanuit deze kaders de beeldkwaliteitsniveaus afgeleid en de benodigde beheerbudgetten berekend. Met het vaststellen van dit groenbeleids- en beheerplan liggen de kaders voor het groenbeheer voor de periode 2019-2029 vast. Het Directieteam Openbare Ruimte kan hiermee de uitvoering buiten realiseren.

De te bereiken bestuurlijke doelen zijn: 1) realiseren basisplus niveau, 2) maatwerk leveren per kern, 3) stimuleren actief burgerschap, 4) vergroten van biodiversiteit en duurzaamheid, 5) inzetten op toeristische waarde, 6) ontwikkelen van coproductie in openbare ruimte en 7) inzetten van social return in de uitvoering.

De te bereiken effecten in dit plan zijn: 1) flora en fauna beleving wordt altijd geborgd, 2) nieuwe plannen en uitvoering creëren voldoende uitdagend-, gebruiks- en ecologisch groen, 3) zorg voor het op orde houden van voldoende kwantitatief groen; geen areaalverlies creëren, 4) alle groen is minimaal verzorgd op een beeldniveau Basis, 5) plannen en bestekken zijn gericht op het handelen op bewonerswensen en met bewoners in de uitvoering, 6) in planvorming en uitvoering participeert het Team Openbare Ruimte samen met de gebruikers in de openbare ruimte, 7) uitvoering van maatregelen creëren een landschappelijk gevoel, 8) nieuwe plannen of herinrichting creëert voldoende (bio)diversiteit in groen en 9) elk plan of bestek heeft aandacht voor duurzaamheid, hittestress en waterberging.

Samenvatting

Vanuit de geformuleerde bestuurlijke doelen en effecten voor het groenbeheer is onderstaand scenario op beeldkwaliteit (uitleg van de niveaus Hoog en Basis zie blz. 34) afgeleid.

	Buitengebied	Centrum	Hoofdstructuurwegen	Industrie	Parken/ Begraafplaatsen intensief	Begraafplaatsen extensief	Woonwijken
BOMEN	Basis	Hoog	Hoog	Basis	Hoog	Basis	Basis
CULTUURLIJKE BEPLANTING	Basis	Hoog	Hoog	Basis	Hoog	Basis	Basis
NATUURLIJKE BEPLANTING	Basis	Hoog	Hoog	Basis	Hoog	Basis	Basis
GRASSEN	Basis	Hoog	Hoog	Basis	Hoog	Basis	Basis
HAGEN	Basis	Hoog	Hoog	Basis	Hoog	Basis	Basis
BLOEMBAK	Basis	Hoog	Hoog	Basis	Hoog	Basis	Basis
WATER	Basis	Hoog	Hoog	Basis	Hoog	Basis	Basis
ONKRUID OP VERHARDING	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis

Er zijn een achttal categorieën groen aanwezig die volgens deze beeldkwaliteit onderhouden dienen te worden. De uitgewerkte kaders voor het bereiken van de bestuurlijke doelen en gewenste effecten worden in het voorliggende groenbeleids- en beheerplan uitgewerkt. Deze kaders zijn tevens voorzien van handvatten voor nadere uitwerking tot beheer- of uitvoeringsplannen of bestekken.

Voor het technische en dagelijks/verzorgende onderhoud is per jaar een bedrag van € 1.116.230,00 beschikbaar. In theorie is als benodigd budget ruim € 1.306.651,00 berekend. Vervangingen worden projectmatig opgepakt en aan de gemeenteraad voorgelegd.

1. Inleiding

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Nunspeet is gelegen in een groene omgeving met eigen bossen en natuurterreinen. Een omgeving die zich kenmerkt door veel recreatie en toerisme en wonen in het groen. De prettige woon- en verblijfsomgeving wordt erkend door veel inwoners en toeristen. Groen draagt hier nadrukkelijk toe bij. Om de waarde van het groen te borgen is consequent en planmatig beheer nodig.

Voorliggend groenbeleids- en beheerplan betreft het actuele groenbeleid- en beheer voor de periode 2019-2029. Dit plan vervangt het huidige groenbeleids- en beheerplan 2011-2017, waarvan de looptijd is afgelopen.

1.2 Doel

Het doel van voorliggend groenbeleids- en beheerplan is:

- Inspelen op actuele ontwikkelingen, wet- en regelgeving en specifieke thema's
- Bestuurlijke doelen en thema's vertalen naar effecten en kwaliteitsniveaus voor het groenbeheer
- Richtlijnen voor de uitvoering van groenbeheer
- Inzichtelijk maken welke bijdrage groen levert aan het realiseren van de bestuurlijke doelen

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft de procesaanpak om te komen tot voorliggend plan en de opgave voor het Nunspeets groenbeheer. Hoofdstuk 3 gaat vervolgens in op de bestuurlijke doelen en maakt deze concreet voor het thema groen, beschrijft vervolgens de gewenste effecten voor het groenbeheer en leidt hieruit de te hanteren beeldkwaliteitsniveaus af. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op enkele specifieke kaders rondom het thema groen. Een beschrijving van het aanwezige groen, zowel kwantitatief als kwalitatief wordt in hoofdstuk 5 inzichtelijk gemaakt. De financiën die gepaard gaan met het groenbeheer komen in hoofdstuk 6 aan bod.

2. Procesaanpak en opgave

2. Procesaankpak en opgave

2.1 De procesaankpak

Stap 1: evalueren groenbeleids- en beheerplan 2011-2017

Het huidige groenbeleids- en beheerplan is geëvalueerd. Hiervoor is:

- het coalitieakkoord bekeken op gestelde en gerealiseerde doelen
- een aantal interviews afgenomen met college, ambtelijke organisatie, aannemers en bewonersplatform waarbij gevraagd is naar ervaringen en wensen
- een kwaliteitsschouw uitgevoerd op de huidige kwaliteit van het groen in relatie tot de geambieerde kwaliteit
- het bestede en beschikbare budget vergeleken

Samengevat zijn de belangrijkste bevindingen uit de evaluatie:

- Beter informeren over beleid, meer maatwerk leveren, aansluiten bij wensen gebruikers, omgaan met hoge verwachtingen en eisen, goede relatie met aannemer levert kwaliteit op en doorbreek traditionele houding aannemer
- De geambieerde kwaliteit is gehaald
- Het budget bleek de afgelopen jaren toereikend om de ambitie te behalen, doch voor areaal- of kaderwijzigingen is in de toekomst zo nodig extra budget nodig van ruim €190.000

De belangrijkste aanbevelingen zijn:

- Breng doelen, effecten van bestuur en inwoner in beeld en bepaal impact op het groen. Leg dit vast tot kaders. Leidt uit deze kaders de beeldkwaliteitsniveaus af als basis voor het tactische en operationele niveau
- Werk dit alles uit in een beeldend en bondig beleidsplan met bijbehorende financiële paragraaf
- Realiseer budget voor een gebiedsregisseur die wensen op maat kan financieren en uitvoeren
- Houd het plan strategisch en overweeg een separaat beheerplan voor het 'hoe' op tactisch/operationeel niveau
- Geef de buitendienst duidelijk waarde en positie op servicegerichtheid, inzet van eigen kennis en een plus geven aan het werk van aannemers

Stap 2: kaderrichting bepalen voor het nieuwe groenbeheer

De evaluatie is aan het Team Openbare Ruimte gepresenteerd. Met behulp van de bevindingen en aanbevelingen en de bestuurlijke doelen is door het team interactief gewerkt aan het formuleren van gewenste kaders in de vorm van effectbeschrijvingen, waarmee bijgedragen wordt aan de bestuurlijke- én bewonerswensen.

Stap 3: besluitvorming startnotitie

De ambtelijk voorbereide kaderrichting voor het groenbeheer is tezamen met de evaluatie uitgewerkt in de Startnotitie Groenbeleid 2019-2029. De strekking van deze notitie is in juli aan het college van burgemeester en wethouders gepresenteerd en met hun input is de startnotitie afgerond voor presentatie tijdens het fractiebestuur in september en bespreking tijdens de commissie Ruimte en Wonen in oktober. Tijdens de raadsvergadering van 1 november 2018 heeft de raad unaniem met de startnotitie ingestemd.

Stap 4: opstellen groenbeleids- en beheerplan

Na het vaststellen van het startnotitie op 1 november 2018, het bijbehorende raadsvoorstel en de suggesties tijdens de commissievergadering zijn de ingrediënten gereed om de kaderrichting concreter uit te werken tot het voorliggende beleids- en beheerplan.

Stap 5: besluitvorming groenbeleids- en beheerplan

Het voorliggende groenbeleids- en beheerplan, als uitwerking van de startnotitie met bijbehorend raadsvoorstel is door de gemeenteraad besproken en vastgesteld.

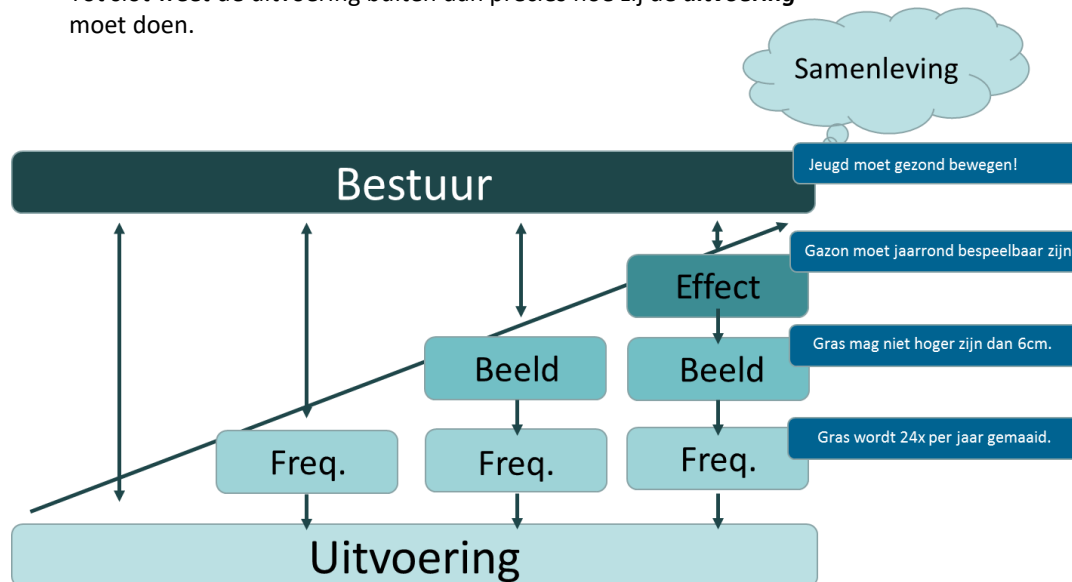
Het vastgestelde plan wordt op de gemeentelijke website geplaatst en wordt gecommuniceerd met inwoners en gebruikers via diverse kanalen.

2. Procesaankpak en opgave

2.2 De opgave

De nieuwe kaders voor het groenbeleidsplan dienen optimaal aan de bestuurlijke doelen bij te dragen! Om dit te bewerkstelligen is de navolgende werkwijze als opgave overeengekomen.

- De **bestuurlijke** doelen (coalitieakkoord) worden op een rij gezet, met name in relatie tot de openbare ruimte.
- Vervolgens wordt geformuleerd welk **effect** een groen kapitaalgoed kan leveren, waarmee het bijdraagt aan het realiseren van het bestuurlijke doel.
- Vanuit de geformuleerde effecten kan een scenario op **beeldkwaliteit** worden afgeleid.
- Bij een bepaalde beeldkwaliteit hoort een bepaalde **frequentie** van inzet van beheermaatregelen om het beeld te behalen.
- Tot slot weet de uitvoering buiten dan precies hoe zij de **uitvoering** moet doen.

Bestuurlijke doelen in coalitieakkoord 2018-2022

1. Nunspeet is een sterk merk door een aantrekkelijk centrum, een groene omgeving, goede bereikbaarheid en een mooi cultuuraanbod. Zo nodig extra middelen voor 'grijs en groen' om een aantrekkelijke leefomgeving te maken, waar bewoners zich goed voelen.
2. Extra middelen voorzien in een gezond en gevarieerd planten- en bomenbestand en dragen bij aan een aantrekkelijke woonomgeving.
3. Het onderhoudsniveau op toegangswegen, begraafplaatsen en parken is basis +.
4. Extra middelen om de onkruidbestrijding op ecologische wijze uit te voeren.
5. Inwoners die initiatieven nemen en zelf groen of een plein willen beheren, krijgen onze steun.

3. Algemene kaders en kwaliteitsniveaus

3. Algemene kaders en kwaliteitsniveaus

3.1 De waarde van groen

Groen is een belangrijke bouwsteen van de openbare ruimte. Het zorgt voor een prettige leefomgeving en heeft een positief effect op leefbaarheid, gezondheid, milieu en economie. Daarnaast verleent het groen de kernen van Nunspeet hun identiteit en vergroot het de aantrekkelijkheid van de gemeente voor bewoners en bezoekers, waaronder de vele toeristen.

3.2 Bestuurlijke doelen

In de Startnotitie Groenbeleid zijn de volgende bestuurlijke doelen opgenomen en door de raad vastgesteld:

1. Realiseren basisplus niveau
2. Maatwerk leveren per kern
3. Stimuleren actief burgerschap
4. Vergroten van biodiversiteit en duurzaamheid
5. Inzetten op toeristische waarde
6. Ontwikkelen van coproductie in openbare ruimte
7. Inzetten van social return in de uitvoering

Op de volgende pagina's worden deze bestuurlijke doelen concreter uitgewerkt.

3. Algemene kaders en kwaliteitsniveaus

1. Realiseren basisplus niveau

Wat:

- Er wordt een beeldkwaliteit voor het groen gerealiseerd dat conform de CROW Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte 2018 tussen een kwaliteitsniveau B (Basis) en A (Hoog) wordt gewaardeerd.
- Er wordt een beeldkwaliteit voor het groen gerealiseerd dat door de inwoners en gebruikers wordt gewaardeerd met minimaal een cijfer 7,0.
- De beleving van het groen van inwoners en gebruikers is ruim voldoende, waarbij veiligheid en functionaliteit van het groen nergens in het geding is.
- Een hogere kwaliteit mag door de inwoners en gebruikers zelf worden gerealiseerd, waarbij de gemeente faciliteert.

Hoe:

- De buitendienst of aannemer levert jaarrond een kwaliteitsniveau binnen de bandbreedte van bovengenoemde kaders.
- Er wordt een gebiedsregisseur aangewezen die aanvullende wensen van inwoners en gebruikers managet en zelf beschikt over financiële middelen om dit te faciliteren.
- De gemeente schrijft de uitvoering zo min mogelijk voor. De buitendienst of aannemer voor het groenonderhoud realiseert en garandeert minimaal kwaliteitsniveau Basis voor het technisch onderhoud en daarmee een constante kwaliteit. Voor het overige is hij vrij om naar eigen inzicht een werkproces te kiezen voor het behalen van de kwaliteit en doelstellingen.

3. Algemene kaders en kwaliteitsniveaus

2. Maatwerk leveren per kern

Wat:

- In alle kernen wordt het minimaal benodigde technische groenonderhoud voor realisatie van 'heel en veilig' geborgd.
- Per kern, en binnen een kern kan nuance plaatsvinden op het dagelijkse/verzorgende onderhoud op basis van de wensen van inwoners en gebruikers.
- Realiseer een kwaliteitsimpuls bij de entrees van de kernen.
- Het groen wordt beschouwd als een dynamisch, levend product. De inrichting en beheerwijze wordt onder meer afgestemd op technische veilig, de wens van de inwoners en gebruikers en de bestuurlijke, maatschappelijke opgave.

Hoe:

- Het minimaal technisch groenonderhoud wordt planmatig gepland door middel van het beheersysteem GBI.
- Om de wensen voor dagelijks/verzorgend onderhoud per kern, efficiënt, overzichtelijk en transparant te verzamelen wordt een digitaal platform opgezet om de wensen in te verzamelen en uit te zetten richting buitendienst of aannemer.
- In overleg en in samenwerking met inwoners en gebruikers kan de inrichting van de openbare ruimte zo worden gewijzigd dat deze weer aansluit bij de wens. De gebiedsregisseur is aanspreekpunt voor bewoners, faciliteert en stuurt op realisatie, mits de financiële middelen voorhanden zijn.
- De optie voor realiseren van maatwerk wordt in de bestekken voor de buitendienst of aannemer geborgd.

3. Algemene kaders en kwaliteitsniveaus

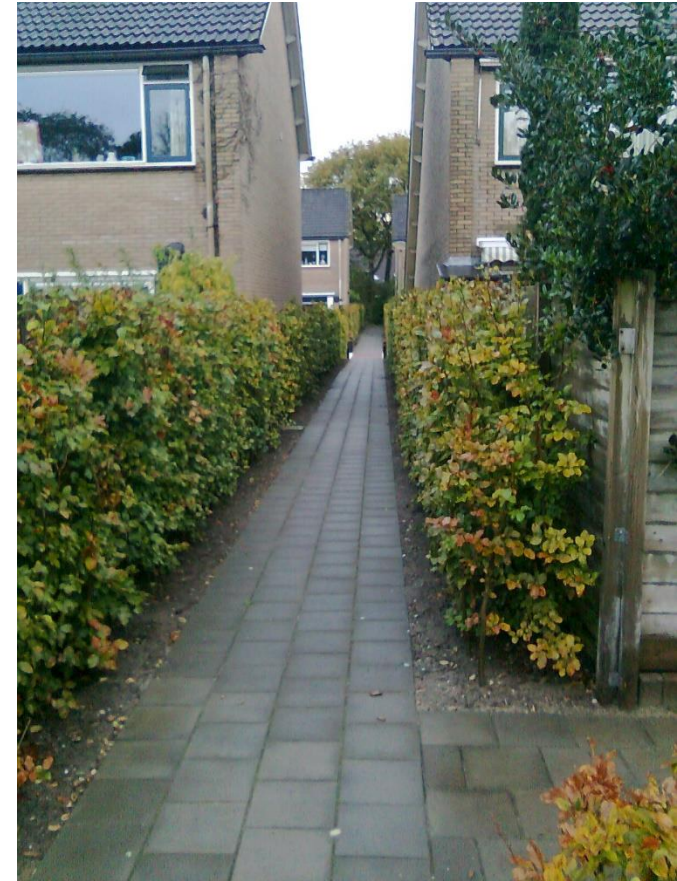
3. Stimuleren actief burgerschap

Wat:

- Inwoners worden tijdens de uitvoering van het groenonderhoud enthousiast gemaakt en uitgedaagd om de nuance in het leveren van maatwerk per kern vorm te geven samen met de buitendienst of aannemer.
- De gemeente stelt zich op als terugtrekkende overheid en neemt een faciliterende rol aan. Initiatieven van onderaf worden omarmd.
- Naast meedenken en meebepalen door inwoners en gebruikers, betekent dit ook door hen verantwoordelijkheid nemen in uitvoering en financiële middelen, daar waar het buiten de scope van de buitendienst of aannemer valt.
- Regels worden zoveel mogelijk beperkt en een wettelijke basis blijft geborgd.
- Inwoners en gebruikers worden geprikkeld om aanpassingen in de inrichting en de beheer(wijze) aan te dragen bij de gemeente.

Hoe:

- In plannen en bestekken wordt ruimte gecreëerd voor het oppakken van maatwerk en wensen.
- Het Team Openbare Ruimte participeert en faciliteert bij planvorming en uitvoering samen met de gebruikers in de openbare ruimte (bijvoorbeeld schoffelen, harken, snoeien, enz.).
- Het digitale platform stelt bewoners in staat ideeën omtrent inrichting en beheer(wijze) aan te dragen.
- De gebiedsregisseur is zichtbaar en aanspreekbaar voor inwoners en gebruikers. Hij faciliteert en stuurt in de uitvoering en voortgang. Ook zoekt de gebiedsregisseur naar verbindingen tussen bewoners, gemeente en ondernemers. Hij stimuleert samenwerking in alle mogelijke vormen.
- Extra communicatie en voorlichting rondom bijvoorbeeld "houd uw eigen stoepje schoon".
- Het uitzetten van bladkorven in de kernen.
- Actief inzetten op zwerfvuil ruimen.
- Actief deelnemen in beheer en onderhoud van het landschap rondom de kernen.
- Stimuleren van bijenverenigingen.

3. Algemene kaders en kwaliteitsniveaus

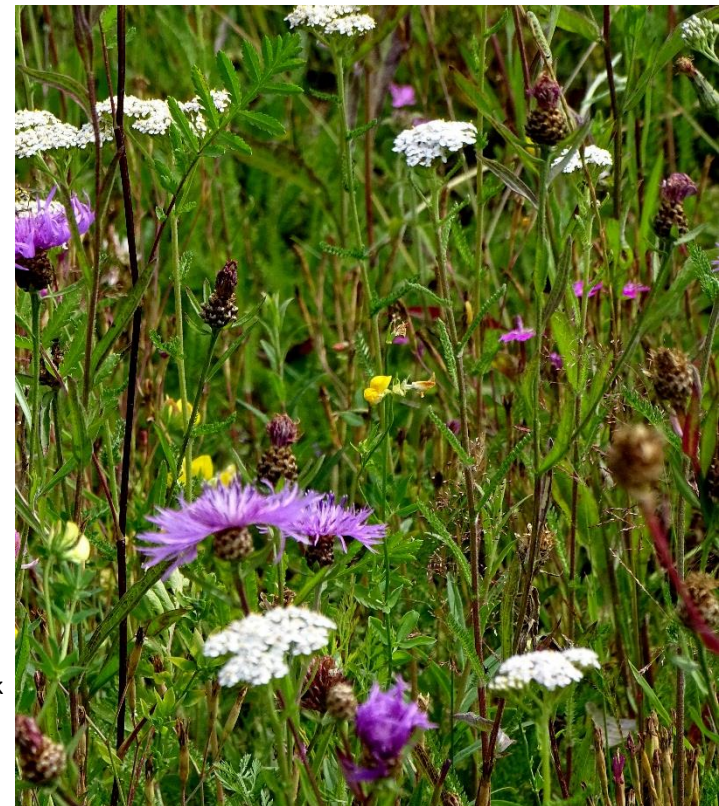
4. Vergroten van biodiversiteit en duurzaamheid

Wat:

- Er is voldoende variatie in planten- en boomsoorten aanwezig.
- In het groen krijgen diverse flora en fauna optimale kansen zich te ontwikkelen tot een gezond ecosysteem; dit wordt niet verstoord.
- Planten-, bollen- en boomsoorten worden geselecteerd op een bijdrage aan duurzaamheid, biodiversiteit en bij-vriendelijkheid.
- Bij het kiezen van planten- en boomsoorten moeten soorten die allergieën kunnen veroorzaken in beginsel te worden vermeden.
- Bij aanleg en herinrichting hebben planten- en boomsoorten garantie op een bestendige toekomst; soort is afgestemd op de situatie/inrichting v.v.
- Vrijkomende materialen uit het groen zijn grondstoffen en geen afval; dit wordt als zodanig circulair aangevlogen en verwerkt.
- CO2 uitstoot en fijnstof dient te worden gereduceerd.

Hoe:

- Er wordt een beplantingslijst opgesteld met soorten die goed bijdragen aan de hierboven gestelde kaders. Deze lijst wordt de leidraad voor beheer (herplant, herinrichting en inboet) en voor nieuwe ontwerpen: het 'Bij-wuste Beplantings assortiment Nunspeet'.
- Vrijkomende materialen uit het groen worden als grondstof behandeld en worden lokaal op een circulaire wijze verwerkt. Denk aan: bermgras, slootvuil, houtchips, bladafval, groenafval, stobben en takken-afval.
- Bij ontwerp en aanleg van groen wordt gekeken naar een zo lang mogelijke levensduur van het ontwerp en de materialen door middel van het principe van beheerbewust ontwerpen.
- Beheerwijzen zijn zo duurzaam mogelijk als het gaat om creëren snoeiafval, brandstofverbruik en CO2 uitstoot. Dit wordt in de bestekken geëist van de buitendienst of de aannemer.
- Extra aandacht voor meer bloeiende heesters en drachtplanten.
- Realiseren van bloemrijke wegbermen langs wegen en recreatieve fietspaden binnen de kom en in het buitengebied waar mogelijk.
- In de bestekken wordt voor minimaal 30% gestreefd naar zoveel mogelijk bevorderen van natuurvriendelijk bestrijden door middel van vogels, sluipwespen en dergelijke.

3. Algemene kaders en kwaliteitsniveaus

5. Inzetten op toeristische waarde

Wat:

- Groenbeheer en -aanleg versterkt het merk Nunspeet; door aantrekkelijkheid, omgevingsbeleving en bereikbaarheid op die plekken waar de toerist zich begeeft: centra, parken, fietspaden, buitengebied krijgen extra aandacht.
- Het groenonderhoud wordt waar mogelijk en bekend, afgestemd op de wensen van de toerist.
- Het groenbeheer rondom toeristische plekken krijgt in de bestekken specifiek aandacht.

Hoe:

- De toerist beleeft de 'Veluwe'. Beplantingsoorten rondom verblijfsplekken van de toerist zullen daarom overwegend inheems zijn. Aangevuld met soorten die zorgen voor meerwaarde in bloei, winterbeeld en biodiversiteit.
- In gesprek met boeren wordt het onderhoud van onder andere akkerranden vormgegeven.
- Bouw- of andere werkzaamheden beperken de kwaliteit van het groenonderhoud rondom toeristische verblijfsplekken niet.

3. Algemene kaders en kwaliteitsniveaus

6. Ontwikkelen van coproductie in openbare ruimte

Wat:

- De gemeente wil samenwerking tussen partijen laten groeien door hiermee te experimenteren.
- De gemeente, inwoners en gebruikers realiseren en beheren (kunst)elementen in de publieke ruimte.
- Samenwerking is de basis voor elke vorm van productie in de openbare ruimte inclusief beheer.
- Coproductie maakt de publieke ruimte voor nog meer mensen toegankelijk en verstevigt de fysieke plek voor het publieke leven.

Hoe:

- Met coproductie wordt gestreefd naar meer efficiency in inzet en financiële middelen, waardoor er financiële middelen vrijkomen voor wensen van inwoners en gebruikers.
- De gebiedsregisseur bepaalt welke initiatieven haalbaar zijn en stemt initiatieven op elkaar af. Hij is de schakel tussen gebruiker en gemeente.
- Middels een digitaal platform is zichtbaar welke coproducties er bestaan in Nunspeet. Inwoners en gebruikers kunnen hier aanhaken bij bestaande items en initiatieven opzetten om bekendheid te verwerven.
- De buitendienst of aannemer betreft proactief inwoners en andere gebruikers bij het beheer van het groen. Omdat de gemeente een moderne samenwerking aangaat met de buitendienst of aannemer zal de gemeente niet voorschrijven hoe de buitendienst of aannemer dit in gaat vullen. Kernwoorden voor coproductie in groenbeheer zijn: communicatie, samenwerking, veiligheid, efficiency.

3. Algemene kaders en kwaliteitsniveaus

7. Inzetten van social return in de uitvoering

Wat:

- Een bijdrage aan groeninrichting en –beheer wordt voor elke inwoner van Nunspeet als waardevol gezien.
- Inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt worden uitgedaagd mee te doen in de aanleg en uitvoering.
- In de uitvoering wordt 5% gebruik gemaakt van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- Personen kunnen doorstromen naar reguliere werkgevers.
- De gemeente leeft de Participatiewet na en voert deze waar mogelijk in het groen uit.

Hoe:

- In elk bestek aan de buitendienst of aannemer dient minimaal 5% van de loonsom of opdrachtwaarde te worden besteed aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- De opdrachtnemer draagt zorg voor een goede begeleiding. Hierdoor wordt doorstroming naar reguliere werkgevers mogelijk.
- Buitendienst of opdrachtnemer, werkzaam in de publieke ruimte, maakt gebruik van social return on investment (SROI). De opdrachtnemer geeft zelf invulling binnen het vigerend kader.
- De inzet binnen de bestekken wordt uitgevoerd als leer/werkplek, met het oog op doorstroming richting reguliere werkgevers.

3. Algemene kaders en kwaliteitsniveaus

3.3 Effecten met groenbeheer

Afgeleid van de bestuurlijke doelen zijn onderstaande **effecten** benoemd dat het groen kan leveren en waarmee het bijdraagt aan het realiseren van het bestuurlijke doel.

1. Flora en fauna beleving wordt altijd geborgd
2. Nieuwe plannen en uitvoering creëren voldoende uitdagend-, gebruiks- en ecologisch groen
3. Zorg voor het op orde houden van voldoende kwantitatief groen; geen areaalverlies creëren
4. Alle groen is minimaal verzorgd op een beeldniveau Basis
5. Plannen en bestekken zijn gericht op het handelen op bewonerswensen en met bewoners in de uitvoering
6. In planvorming en uitvoering participeert het Team Openbare Ruimte samen met de gebruikers in de openbare ruimte
7. Uitvoering van maatregelen creëren een landschappelijk gevoel
8. Nieuwe plannen of herinrichting creëert voldoende (bio)diversiteit in groen
9. Elk plan of bestek heeft aandacht voor duurzaamheid, hittestress en waterberging

Dit leidt concreet tot.....

- *Aandacht en nadruk op groenbeheer in parken, centra en buitengebied; hier komt de toerist!*
- *Groen moet minstens conform of boven de gemiddelde landelijke norm van een niveau Basis (B) worden beheerd, kerngericht in plaats van nadruk op functiegebieden!*
- *Bomen, beplanting en grassen langs fietspaden, entrees van de kernen en centra van de kernen dienen een plus te krijgen!*
- *Bewoners hebben invloed op aannemer tijdens de uitvoering!*
- *Bomen en beplantingen dienen tot volle wasdom te kunnen komen, met vooral inheemse en variabele soorten!*

3. Algemene kaders en kwaliteitsniveaus

1. Flora- en faunabeleving wordt altijd geborgd

Wat:

- Het Veluwe, bosrijke karakter, van Nunspeet en omgeving, met kenmerkende plantsoorten bepalen voor een groot deel de flora en fauna beleving. Onder geen enkele omstandigheid mag er afbreuk ontstaan aan de beleving van flora en fauna.
- De kwaliteit van het (leef)gebied van flora en fauna dient te worden versterkt bij aanleg, herinrichting of in de uitvoering van beheer en onderhoud, passend bij het karakter.
- Op plekken waar de bewoner flora en fauna zichtbaar beleeft dient er nadrukkelijk(er) aandacht te zijn bij aanleg, herinrichting of in de uitvoering van beheer en onderhoud van deze plekken.

Hoe:

- De sortimentskeuze van beplanting dient vanwege het 'Veluwe karakter' overwegend inheems en gebiedseigen te zijn. Aangevuld met soorten die extra waarde toevoegen op gebied van bloei, winterbeeld en biodiversiteit.
- De beleving van flora en fauna wordt verder vergroot door in de beplantingen ook te kiezen voor soorten met eetbare noten, zaden en vruchten en deze te laten liggen, ter consumeren.
- Op plekken in de openbare ruimte met een hoge gebruiksdruk wordt extra inzet gepleegd, bijvoorbeeld door werkgroepen om flora- en faunabeleving te waarborgen.
- Op plekken waar de gebruiksdruk laag is wordt ecologisch beheer toegepast.
- Inzet op bijenlinten wordt in de bestekken uitgewerkt.

3. Algemene kaders en kwaliteitsniveaus

2. Nieuwe plannen en uitvoering creëren voldoende uitdagend-, gebruiks- en ecologisch groen

Wat:

- Bij nieuwe plannen en herinrichtingen in de openbare ruimte, wordt ingezet op de drie kernwaarden voor ruimtelijke kwaliteit: gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde. Onder deze waarden vallen een viertal 'belangen'. Deze zijn: economisch-, sociaal-, ecologisch- en cultureel belang. Samen vormen de drie kernwaarden en de vier belangen de matrix ruimtelijke kwaliteit. Bij elke (her)inrichting wordt deze matrix gevuld met begrippen en beelden om een heldere visie voor project neer te zetten.
- Bij uitvoering van beheer en onderhoud worden de drie kernwaarden en vier belangen bewust behartigd en aan bijgedragen.

Hoe:

- Bij nieuwe plannen en herinrichtingen neemt de groenbeheerder deel aan de ontwerptafel. Er worden zogezegd beheer inclusieve ontwerpen gemaakt.
- Het groen valt op door bloei, herfstbeeld, structuur en grootte passend bij het straatprofiel. De soort wordt hierop afgestemd.
- Nieuw en bestaand groen wordt meer gebruiksvriendelijk gemaakt om te verblijven, te begeleiden, te bewegen en van te genieten.
- Huidige en nieuwe groenstructuren worden, op alle mogelijke plekken, ecologisch waardevoller gemaakt. Onder andere door meer eetbaar groen toe te passen, meer afwisseling in soorten toe te passen en door soorten toe te passen die biodiversiteit bevorderen.
- Bij de soortkeuze wordt tevens rekening gehouden met mogelijke nadelige eigenschappen van beplanting zoals bijvoorbeeld hooikoortsgevoeligheid.

3. Algemene kaders en kwaliteitsniveaus

3. Zorg voor het op orde houden van voldoende kwantitatief groen; geen areaalverlies creëren

Wat:

- Onder geen enkele omstandigheid mag de hoeveelheid groenareaal verminderen.
- Wanneer groenareaal een andere bestemming krijgt zal dit areaalverlies elders moeten worden gecompenseerd om het totaal areaal groen op peil te houden.
- Ontwikkelingen in het groen mogen alleen plaatsvinden indien dit de functionaliteit van het aanwezige groen verstevigt, bijvoorbeeld op het gebied van gebruik en beleving.
- Bouwen in het groen is in beginsel niet toegestaan, indien hiervoor groen moet wijken.
- Het kwalitatieve groen dient wel voldoende kwalitatief ingericht en onderhouden te zijn.

Hoe:

- Het huidige areaal groen wordt niet verkleind, waar mogelijk vergroot. Indien areaalverlies optreedt wordt dit gecompenseerd op een andere plek binnen de gemeentegrenzen.
- Het huidige groen wordt levensvatbaar gehouden en waar nodig aan het einde van de levensduur tijdig vervangen.
- Er wordt volop versterkt op variatie in leeftijd en soorten om het kwantitatieve areaal te allen tijd voldoende kwalitatief te laten zijn.
- Kaalslag wordt voorkomen, door in het beheer rekening te houden met de belevingswaarde en werkzaamheden te spreiden over meerdere jaren.

3. Algemene kaders en kwaliteitsniveaus

4. Alle groen is minimaal verzorgd op een beeldniveau Basis

Wat:

- Al het groen wordt beheerd op minimaal onderhoudsniveau Basis, waardoor voor inwoners en gebruikers een minimaal acceptabel niveau wordt bewerkstelligd.
- Technisch groenonderhoud voor het realiseren van 'heel en veilig' wordt door de gemeente gewaarborgd, conform wet- en regelgeving.
- Verzorgend onderhoud gaat over de eisen voor schoonheid en netheid van het groen. Dit betreft onder andere onkruid, zwerfafval en natuurlijk vuil. Op deze onderdelen is het gewenst onderhoud te plegen op een beeldniveau dat inwoners en gebruikers minimaal accepteren.

Hoe:

- Groen wordt technisch onderhouden volgens minimaal noodzakelijke normen, die de gemeente borgt.
- Dagelijks/verzorgend onderhoud wordt verricht op die plekken waar de inwoner en gebruiker dit wenst. De aannemer stemt dit met hen af. Deze afspraak is niet statisch maar dynamisch en wordt door de gebiedsregisseur geborgd.
- Deze input wordt verzameld in een digitaal systeem (bijvoorbeeld een webGIS omgeving) en hieruit is output te genereren voor de buitendienst of aannemer.

3. Algemene kaders en kwaliteitsniveaus

5. Plannen en bestekken zijn gericht op het handelen op bewonerswensen en met bewoners in de uitvoering

Wat:

- Wensen en participatie van inwoners en gebruikers in de openbare ruimte zijn de leidraad bij het opstellen van plannen en bestekken.
- Het handelen vanuit wensen heeft betrekking op dagelijks/verzorgend onderhoud, (her)inrichting, nieuwe plannen en beplanting.
- Inwoners worden gestimuleerd om mee te doen in de uitvoering van onderhoud, binnen het bestek van de buitendienst of aannemer. Dit wordt in een overeenkomst tussen de buitendienst of aannemer en gegadigde vastgelegd. Verwachtingen kunnen zo naar elkaar toe geborgd en afgebakend worden.

Hoe:

- Bestekken worden opgesteld met een minimaal kwaliteitsniveau (conform kaders groenbeleid) als garantie en een vrije ruimte voor de buitendienst of aannemer om een plus te zetten op deze ondergrens voor dagelijks/verzorgend onderhoud, op basis van wensen van bewoners en gebruikers.
- De buitendienst of aannemer geeft de mogelijkheid aan inwoners en gebruikers om zelf een plus te zetten op het dagelijks/verzorgend onderhoud. De aannemer faciliteert hierin samen met de gebiedsregisseur. De coproductie die op deze wijze ontstaat worden door middel van een overeenkomst vastgelegd, waarin taken, rollen, verwachtingen en afbakening staan opgenomen.

3. Algemene kaders en kwaliteitsniveaus

6. Planvorming en uitvoering participeert het Team Openbare Ruimte samen met de gebruikers in de openbare ruimte

Wat:

- Een succesvolle openbare ruimte wordt bepaald door de ruimtelijke kwaliteit. Bewoners en gebruikers waarderen de ruimtelijke kwaliteit op gebruiks-, belevings- en toekomstwaarde. Plannen en bestekken zijn dus geënt op wensen van de bewoners en gebruikers. Ook de uitvoering biedt plaats aan gebruikers om te participeren.
- Het Team Openbare Ruimte borgt technisch onderhoud door middel van onderhoudsplanningen en het beheersysteem GBI. Gebruikers hebben hier geen rol in.
- Gebruikers kunnen wel een rol nemen bij het dagelijks/verzorgende onderhoud.

Hoe:

- Het Team Openbare Ruimte faciliteert de participatie met inwoners en gebruikers, in het voor- en najaar.
- Een digitaal platform wordt hiervoor ingezet.
- Het Team Openbare Ruimte is in de lead bij de start van nieuwe ruimtelijke ordening plannen of herinrichting. De groenkaders in dit plan staan centraal en worden nader uitgewerkt tot een leidraad inrichting groen die leidend is voor planvorming en uitvoering. Inwoners en gebruikers worden aan de voorkant, zoals ook beschreven in de nieuwe Omgevingswet, vroegtijdig betrokken bij keuzes en wensen.

3. Algemene kaders en kwaliteitsniveaus

7. Uitvoering van maatregelen creëren een landschappelijk gevoel

Wat:

- Beheer-, uitvoeringsplannen en bestekken dragen bij aan een landschappelijk gevoel bij de inwoners en gebruikers. Dit landschappelijke gevoel is de groene identiteit van Nunspeet en haar omgeving.
- In de, nader te ontwikkelen, Leidraad Openbare Groene Inrichting en Duurzame Soortkeuze (LOGIDS) komt een hoofdstuk omtrent landschapsidentiteit.

Hoe:

- De soortkeuze van groen en het beheer ervan dient, bij nieuwe aanleg of herinrichting ervoor te zorgen dat een landschappelijk gevoel wordt bewerkstelligd.
- Ontwikkel de LOGIDS inclusief een hoofdstuk Landschapsidentiteit. In dit hoofdstuk zal worden beschreven wat de landschappelijke identiteit van Nunspeet is en wat de doelen ten aanzien van de identiteit zijn.
- Een landschappelijk gevoel creëren betekent onder andere het realiseren van het 'Veluwe gevoel'; het bosrijke karakter van Nunspeet en omgeving, met kenmerkende inheemse, eetbare plant- en boomsoorten.
- Bomen en beplanting krijgen optimaal de ruimte om in volle wasdom te komen en het groen dient vrijuit, zoveel mogelijk natuurlijk, te kunnen groeien. Er mag geen cultureel, ingeperkt snoeibeeld ontstaan.

3. Algemene kaders en kwaliteitsniveaus

9. Elk plan of bestek heeft aandacht voor duurzaamheid, hittestress en waterberging

Wat:

- Een van de ruimtelijke kwaliteiten is toekomstwaarde. Genieten van een groene ruimte en wonen en werken in een gezonde groene omgeving zijn van groot belang. Om dit te kunnen garanderen zal aandacht moeten worden besteed aan duurzaamheid, hittestress, droogtestress en waterberging.
- Hittestress wordt actief tegengegaan.
- Er is voldoende waterberging om pieken op te vangen. Voor zowel natte als droge perioden.
- Elk nieuw plan wordt integraal op deze thema's uitgewerkt.
- Groenplannen en –bestekken zoomen specifiek in op deze thema's gericht op het groen.
- Invasieve exoten worden bestreden.

Hoe:

- In de nieuwe bestekken worden duurzaamheidseisen, hittestress keuzes en waterberging als bestek eisen opgenomen.
- Eisen omtrent duurzaamheid, hittestress en waterberging worden als onderdeel van de scoring bij bestekken, voor buitendienst of aannemers meegenomen.
- In de LOGIDS wordt duurzaamheid beschreven en staan praktische invullingen voor beheer en inrichting. De sortimentslijst met beplantingen zal bijvoorbeeld bestaan uit duurzame soorten met aandacht voor zaken als 'soorten die allergieën opwekken'.
- Hittestress, droogtestress en waterberging komen elk ook terug in de LOGIDS met uitleg en praktische invullingen. Denk hierbij aan onttegeling en toepassen van wadi's.
- In de LOGIDS komt tevens een paragraaf over exotenbeheersing.

3. Algemene kaders en kwaliteitsniveaus

3.4 Kwaliteitsniveaus

De kaders zoals in dit hoofdstuk beschreven kunnen vertaald worden naar een uitgangspunt voor de uitvoering van het beheer op beeldkwaliteit. Met onderstaand beeldkwaliteit scenario kan een bijdrage aan de kaders geleverd worden. Per onderdeel wordt het kwaliteitsniveau per functiegebied getoond:

	Buitengebied	Centrum	Hoofdstructuurwegen	Industrie	Parken/ Begraafplaatsen intensief	Begraafplaatsen extensief	Woonwijken
BOMEN	Basis	Hoog	Hoog	Basis	Hoog	Basis	Basis
CULTUURLIJKE BEPLANTING	Basis	Hoog	Hoog	Basis	Hoog	Basis	Basis
NATUURLIJKE BEPLANTING	Basis	Hoog	Hoog	Basis	Hoog	Basis	Basis
GRASSEN	Basis	Hoog	Hoog	Basis	Hoog	Basis	Basis
HAGEN	Basis	Hoog	Hoog	Basis	Hoog	Basis	Basis
BLOEMBAK	Basis	Hoog	Hoog	Basis	Hoog	Basis	Basis
WATER	Basis	Hoog	Hoog	Basis	Hoog	Basis	Basis
ONKRUID OP VERHARDING	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis

3. Algemene kaders en kwaliteitsniveaus

De beeldkwaliteitsystematiek maakt gebruik van een indeling in vijf kwaliteitsniveaus. Deze niveaus laten zich als volgt in het algemeen omschrijven:

	Technische staat <i>(Heel)</i>	Verzorging <i>(Netheid)</i>	Rapportcijfer
Zeer hoog	Perfect, heel, niets kapot	Brandschoon	9,5 - 10
Hoog	Weinig op aan te merken	Schoon	7,5 - 9,4
Basis	Lichte schade, een en ander op aan te merken	Matig schoon, niet storend	5,5 - 7,4
Laag	Duidelijke schade, veel op aan te merken	Vuil, storend	3,5 - 5,4
Zeer laag	Ernstige schade, kapot, onveilig	Zeer vuil, duidelijk storend	0 - 3,5

4. Specifieke kaders

4. Specifieke kaders

In voorgaande hoofdstukken zijn de bestuurlijke doelen en de gewenste effecten voor het groenbeheer concreet uitgewerkt tot kaders en afgeleide beeldkwaliteitsniveaus per functiegebied.

Daarnaast zijn nog enkele aandachtspunten van belang, die in dit hoofdstuk zijn uitgewerkt.

1. Uitbreiding centrumgebieden
2. Extra aandacht aan parken
3. Onderscheid begraafplaatsen
4. Groen- blauwe netwerken
5. Boombeheer
6. Onkruidbeheersing verhardingen
7. Waarde groen andere beleidsvelden
8. Landschapsbeheer
9. Bermen en watergangen

4. Specifieke kaders

1. Uitbreiding centrumgebieden

- Alle centrumgebieden in de kernen worden jaarrond op niveau Hoog onderhouden.
- In een aantal centrumgebieden van Nunspeet en Elspeet is sprake van uitbreiding van centrumgebieden, deze worden ook op niveau Hoog onderhouden:
 - Centrumgebied tussen Laan, Markt en Stationslaan Nunspeet
 - De Brink Elspeet
 - Dorpsplein Hulshorst
 - Centrumgebied Vierhouten
- Centrum gebieden krijgen qua inrichting en beheer een niveau Hoog. In de uitbreidingen van de centra zie je dit terug door de toepassing van bomen, gebruik van vaste planten, hanging baskets en verplaatsbare bloembakken.

2. Extra aandacht aan parken

- In verband met nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen is een aantal nieuwe parkachtige gebieden ontwikkeld.
- Denk hierbij aan nieuwbouwwijk Molenbeek (Wezenlandspark) en park tussen Winkelweg - Stationslaan en museum Noord-Veluwe (Park Winkelweg).
- In deze gebieden wordt extra aandacht besteed aan sortiment, kleurgebruik, bloeitijd, spelen in de openbare ruimte, bloembollen, kunst in de openbare ruimte en dergelijke.
- Deze gebieden vertegenwoordigen een belangrijke waarde en worden op een niveau Hoog onderhouden.

3. Onderscheid begraafplaatsen

- Onderscheid maken tussen intensieve en extensieve begraafplaatsen.
- Intensieve begraafplaatsen onderhouden op niveau Hoog. Dit zijn begraafplaatsgedeeltes waar nog intensief begravenissen en bijzettingen plaatsvinden.
 - Begraafplaats Elspeet nieuwe gedeelte (tussen hoofdas en Kleine Kolonieweg);
 - Begraafplaats west (gehele begraafplaats).
 - Begraafplaats Eperweg 51 (gehele begraafplaats).
- Extensieve begraafplaatsen onderhouden op niveau Basis. Dit zijn begraafplaatsgedeeltes waar niet meer intensief begravenissen en bijzettingen plaatsvinden.
 - Oud gedeelte begraafplaats Elspeet (tussen hoofdas en aanliggend bosperceel);
 - Begraafplaats Eperweg 22 (gehele begraafplaats).

4. Specifieke kaders

4. Groen-blauwe netwerken

- Bestendigen van nieuwe groenretentiegebieden als De Kolk en Molenbeek als een groen-blauw netwerk rondom de kern Nunspeet.
- In deze gebieden staan het samenspel van groen-natuur en water voorop. Indien mogelijk kan een link worden gelegd met Spelen.
- Er wordt ingezet op uitbreiding van het areaal ten behoeve van groenretentie.
- Deze extra groengebieden vragen om een extensief beheer en onderhoud (niveau Basis) en betreffen een extra areaal uitbreiding. Hierbij gaat het onder andere om:
 - Groenretentiegebieden (o.a. vogelbosjes, poelen, bloemrijke graslanden);
 - Wadi en groen;
 - Natuurlijk spelen – speelnatuur;
 - Zwaluwenwanden;
 - Recreatieve wandelpaden.

Understanding today. Improving tomorrow.

5. Boombeheer

- Bomen zijn beeldbepalend en dragen bij aan de aankleding en inrichting van de openbare ruimte.
- Zowel boven- als ondergrondse ruimte is nodig om tot volle wasdom te komen.
- Richtlijnen worden opgesteld vanaf initiatieffase Om zo een planmatig en duurzaam bomenbestand te krijgen en te houden.
- Er is aandacht voor: functie, plek, soort, groeiplaatsfactoren aanleg en groeibegeleiding.
- De landelijke Richtlijn Boombeheer en het boomstructuurplan wordt gehanteerd.
- Er wordt aan de zorgplicht bomen voldaan, controle alle bomen elke 3-5 jaar.
- Weersinvloeden, de aanwezigheid van dood hout, ziekten en plagen vormen een risico. Hiervoor dient vierjaarlijks planmatig onderhoud plaats te vinden.
- De locatie van bomen en de ondergrondse infrastructuur, wegen en voetpaden en nutsvoorzieningen worden op elkaar afgestemd.

6. Onkruidbeheersing verhardingen

- Onkruidbestrijding dient aan de wettelijke normen te voldoen
- Gebruik van bestrijdingsmiddel Roundup met de werkzame stof Glyphosaat is niet meer toegestaan voor gebruik van onkruidbestrijding op (half-)verhardingen.
- Kwaliteitsniveau Basis dient minimaal te worden nagestreefd.
- Voor nieuwbouwwijken als Molenbeek, Elspeet Noord, Weversweg en de komst van de oostelijke rondweg is een forse areaaluitbreiding te verwachten van het te behandelen oppervlakte en hier dient niveau Basis tevens minimaal gegarandeerd te worden.
- De gebruikte technieken mogen nooit leiden tot schade aan (half)verhardingen, elementen, objecten en/of beplantingen.
- De LOGIDS bevat een hoofdstuk 'onkruid op (half)verharding'. In dit hoofdstuk worden beheerwijze (methodiek en materieel) en onkruid werende materialen beschreven.
- Maatwerk wordt geleverd daar waar het noodzakelijk is: bijvoorbeeld gebieden met natuursteen en obstakels.

4. Specifieke kaders

7. Waarde groen andere beleidsvelden

- Benadruk de waarde van groen bij elk nieuw plan samen met andere beleidsvelden. De drie waarden van ruimtelijke kwaliteit (gebruik, beleving en toekomst) en vier belangen (economisch, sociaal, ecologisch en cultureel) zijn leidend.
- Laat aan andere beleidsvelden en het bestuur zien hoe de groene kapitaalgoederen bijdragen aan bestuurlijke- en maatschappelijke opgaven.
- Neem een rol als Team Openbare Ruimte in elk projectteam.
- Denk binnen het projectteam integraal aan: klimaat, hittestress, sport/bewegen, gezondheid, recreatie, ecologie, stedenbouwkundige lay-out, sociaal-, economische en cultuurhistorie.
- Koppel deze raakvlakken als projectteam aan de bijdragen aan welzijn, gezondheid, welbevinden en beleving van de openbare ruimte
- Investeer extra in het groenbeheer tijdens de looptijd van dit beleid. Wanneer de waarde van groen bij andere beleidsvelden ingezien wordt kan vanuit deze velden worden geïnvesteerd in groen.

8. Landschapsbeheer

- Inwoners en gebruikers kunnen meewerken aan beheer en onderhoud van landschappelijke beplantingen in het buitengebied.
- Het betreft bijvoorbeeld het onderhoud aan knotwilgen, houtwallen, groensingels.
- De activiteiten van de bosbrigade wordt gestimuleerd.

9. Bermen en watergangen

- Bermen dienen in het buitengebied en waar mogelijk binnen de bebouwde kom een nadrukkelijk ecologisch karakter te hebben.
- Bermen dienen kruidrijk en ruige uitstraling te hebben.
- Het beheer dient extensief te zijn om biodiversiteit te bevorderen.
- Watergangen dienen voldoende afvoercapaciteit te hebben.
- Watergangen dienen waar nodig in capaciteit vergroot en kwantitatief meer aanwezig te zijn, om waterberging in eigen gebied te borgen.

5. Groen in cijfers

5. Groen in cijfers

5.1 Areaalgegevens

Onderstaand zijn de actuele hoeveelheden van het groen weergegeven.

Categorieën	LANDELIJK	STEDELIJK							Eindtotaal	Eenheid	
	Buitengebied	Centrum	Hoofdstructuurwegen	Industrie	Parken/Begraafplaatsen	Sportpark	Woonwijken	Overig			
BOMEN	Bomen in beplanting			52	8	403		680		1.143	st.
	Bomen in gras			22		139		372	10	543	st.
	Bomen in verharding					5		8		13	st.
	Boom in bosplantsoen			76	1	13	11	707	8	816	st.
	Knotbomen		30	7	1	16		159		213	st.
	Lei-, vormboom		9	35	6			104	12	166	st.
	Mandelige waardevolle/Monument	1		1				36		38	st.
	Monumentale particuliere boom	7	15	190	3			366	2	583	st.
	Solitaire boom	1		5	1	264	11	131		413	st.
	Straat-, laanboom	781	110	1.924	359	261	187	5.521	62	9.205	st.
Overig	6	8	508	11			723	5	1.261	st.	
								235	235	st.	
CULTUURLIJKE BEPLANTING	Beheer derden			37						37	m ²
	Bodembedekkers		514	6.804	1.600	4.537	404	54.736	6.652	75.246	m ²
	Botanische rozen		75	1.377		266	132	7.604	1.087	10.541	m ²
	Illegaal grondgebruik							64	860	924	m ²
	Particulier in gebruik							70		70	m ²
	Sierheesters	74	515	3.140	968	10.055	983	47.903	10.129	73.767	m ²
	Sponsor rotonde			1.386						1.386	m ²
	Vaste planten		77	32		1.762		188	835	2.894	m ²
	Wisselperken		19			333			16	368	m ²
Overig								20.774	20.774	m ²	
NATUURLIJKE BEPLANTING	Bos binnen de kom				23.315			16.712		40.027	m ²
	Bosplantsoen	493	71	22.492	14.366	10.675	31.367	137.649		217.112	m ²
	Hakhoutwallen			1.128		932	1.108	410		3.577	m ²
	Heide					1.157				1.157	m ²
	Overig								98.380	98.380	m ²

5. Groen in cijfers

	Categorieën	LANDELIJK	STEDELIJK							Eindtoaal	Eenheid
		Buitengebied	Centrum	Hoofdstructuurwegen	Industrie	Parken/Begraafplaatsen	Sportpark	Woonwijken	Overig		
GRASSEN	Bermen - 2x maaien			1.136	182			3.246		4.564	m ²
	Bermen - 4x maaien	5.473		21.307	245	375	2.854	75.708		105.960	m ²
	Bermen - 8x maaien	187	983	46.443	500		376	45.656		94.145	m ²
	Bermen buitengebied 1x maaien	22.748								22.748	m ²
	Bermen buitengebied 2x maaien	289.438		7.076				1.543		298.056	m ²
	Bermen, 1x maaien	5.718						2.091		7.809	m ²
	Gazon - 10x maaien			6.784		7.838		60.296		74.918	m ²
	Gazon - 25x maaien		335	12.288	1.235	38.702	1.099	91.526	2.713	147.898	m ²
	Zwarte grond	115	29	548		22.940		1.075		24.706	m ²
Overig								248.680	248.680	m ²	
HAGEN	Hagen blok	41	82	1.483	2.502	4.248	209	4.704		13.269	m ²
	Hagen strak		144	1.379	17	636	94	6.316	438	9.024	m ²
	Overig								4.200	4.200	m ²
BLOEMBAK	Losse bloembakken			7				5		12	st.
SPEELOG.	Ondergrond rubber									-	m ²
	Ondergrond schors		85					2.219		2.304	m ²
	Ondergrond zand	150	318					3.274		3.742	m ²
	Zandbak		90					748		838	m ²
	Overig							215	726	941	m ²
WATERLOOP	Dubbelzijdige bermsloot	6.186		1.040				486		7.712	m
	Dubbelzijdige watergang	8.353						822		9.175	m
	Enkelzijdige bermsloot	5.549		148						5.696	m
	Enkelzijdige watergang	8.057								8.057	m
	Maaien zaksloten	76		1.782			39	133		2.029	m
	Slootvuil Waterschap	3.886								3.886	m
	Overig								2.646	2.646	m
WATERVLAK	Vijvers (m2)								12.317	12.317	m ²
	Overig								7.244	7.244	m ²

5. Groen in cijfers

5.2 Huidige staat

Algemeen

Uit de schouw komt naar voren dat het groen een **7,3** (niveau B) krijgt. En de verzorging krijgt een **7,6** (niveau A).

Groen

Bij Resultaten Groen scoren sierheesters en bomen het hoogst. Grassen en bermen scoren aanzienlijk lager, dit is te verklaren door de kale plekken die zijn aangetroffen.

Verzorging

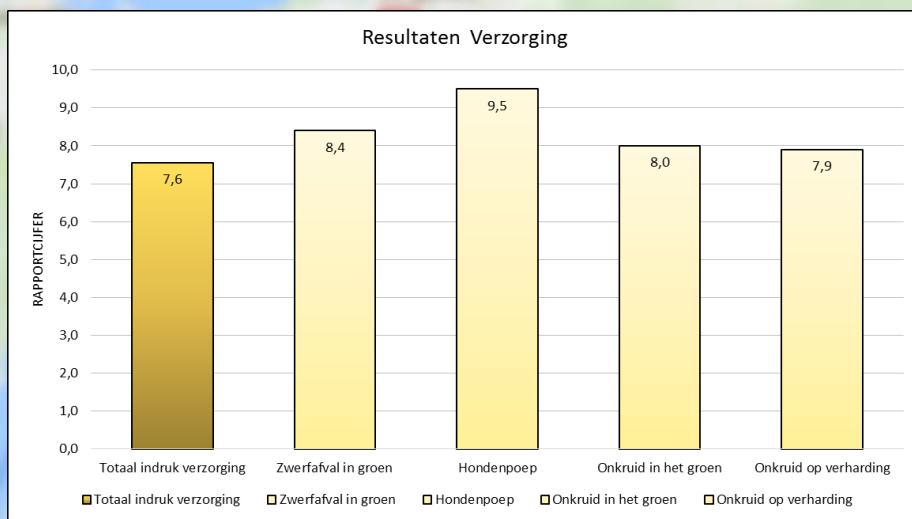
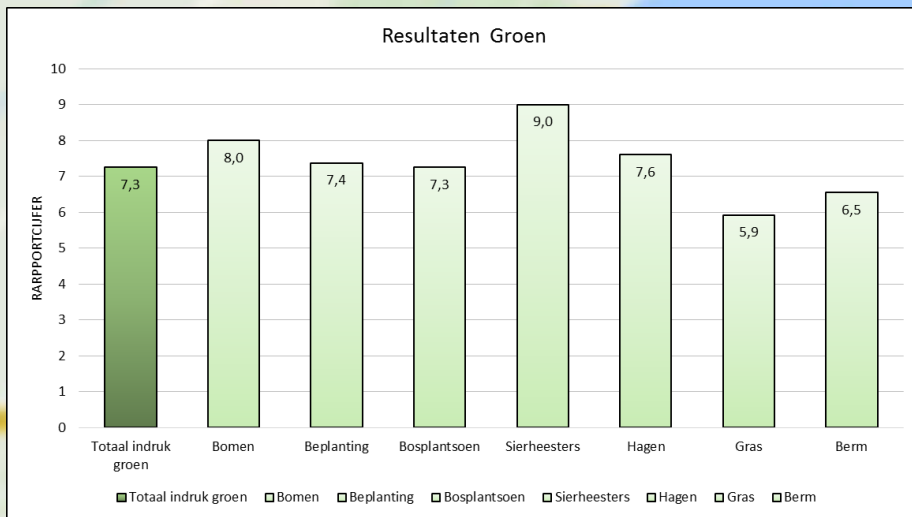
Hondenpoep scoort zeer hoog (9,5). Wel is er incidenteel op locaties wat onkruid aangetroffen op verhardingen, daardoor scoort deze het laagste van de vier (7,9).

Ambitie

De kwaliteit van de openbare ruimte komt overeen met de bepaalde ambitie (niveau A (Hoog) en niveau B (Basis)).

Structuurelement	Kwaliteitsniveau	
	Technisch	Verzorgend
Centrum en accentgebieden	Hoog	Hoog
Hoofdstructuurwegen + rotondes	Hoog	Hoog
Parken en begraafplaatsen	Hoog	Hoog
Woonwijken	Basis	Basis
Bedrijventerreinen en industriegebieden	Basis	Basis

5. Groen in cijfers

6. Finanziën

FIG.7

FIG.8

6. Financiën

Om de kaders in dit groenbeleids- en beheerplan te realiseren zijn financiële middelen noodzakelijk. De afgelopen jaren zijn de benodigde middelen toereikend geweest voor de uitvoering van het groenbeleid.

Door areaalvergroting, invoering van gifvrije bestrijding van onkruid op verharding, toename van het aantal wensen en toename van de zorgplicht voor bomen en groen zijn budgetverhogingen wellicht noodzakelijk.

In de tabel hiernaast staan de beschikbare budgetten voor de uitvoering van het groenbeheer op een rij voor het jaar 2019. In totaal is ruim € 1.116.230,00 beschikbaar voor het technische en dagelijks/verzorgende onderhoud.

In theorie (op basis van een landelijke kennisbank van Antea Group) is als benodigd budget ruim € 1.306.651,00 berekend voor het technische en dagelijks/verzorgende onderhoud.

Het verschil tussen het huidige en benodigde budget bedraagt circa € 190.000,-.

Na vaststelling van het groenbeleids- en beheerplan door de raad wordt gestart met de uitvoering van het nieuwe groenbeleids- en beheerplan en wordt het financiële verloop gemonitord (jaarlijkse evaluatie). Bij afwijkingen wordt er gerapporteerd en bijgesteld bij de hoofdlijnenrapportages. Bij de opgave van nieuw beleid voor de meerjarenbegroting 2021-2024 zal ook de financiële structurele doorwerking worden meegenomen.

TOTAAL OVERZICHT BESCHIKBAAR BUDGET	
Stedelijke openbaar groen	€ 854.850,00
Landschappelijke groen	€ 52.060,00
Maaien bermen en sloten watergangen	€ 150.320,00
Onkruidbeheer verhardingen	€ 59.000,00
Totaal beschikbaar budget	€ 1.116.230,00

TOTAAL OVERZICHT BENODIGD BUDGET	
Onderhoud technische staat	€ 776.169,00
Onderhoud verzorging	€ 329.372,00
Onderhoud onkruid op verharding	€ 201.110,00
Totaal benodigd budget	€ 1.306.651,00